

Moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2010/11:95 Moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter. I propositionen föreslås lagändringar som syftar till att genomföra EG-direktiv 2009/44/EG (nedan kallat "ändringsdirektivet")¹ om ändring av direktiv 98/26/EG om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper ("finalitydirektivet") och direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet ("säkerhetsdirektivet"), vad gäller sammanlänkade system och kreditfordringar. Det föreslås i propositionen att lagändringarna ska träda i kraft den 30 juni 2011.

Inga motioner har väckts till följd av propositionen.

Utskottet tillstyrker lagförslagen.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/44/EG av den 6 maj 2009 om ändring av direktiv 98/26/EG om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper och direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet, vad gäller sammanlänkade system och kreditfordringar (EUT L 146, 10.6.2009, s. 37, Celex 32009L0044).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Sammanfattning av propositionens förslag	4
Utskottets överväganden	8
Lagändringar med anledning av moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagändringar med anledning av moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
2. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
3. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion,
4. lag om ändring i lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:95.

Stockholm den 5 maj 2011

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Tommy Waidelich (S), Elisabeth Svantesson (M), Pia Nilsson (S), Göran Pettersson (M), Jörgen Hellman (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Meeri Wasberg (S), Carl B Hamilton (FP), Bo Bernhardsson (S), Annie Johansson (C), Marie Nordén (S), Staffan Anger (M), Anders Sellström (KD), Johnny Skalin (SD), Ulla Andersson (V) och Jonas Eriksson (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens förslag i proposition 2010/11:95 Moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter. Lagrådet, som granskat lagförslagen (se Lagrådets yttrande, prop. 2010/11:95 bilaga 11 s. 127), lämnar förslagen utan erinran.

Det behandlade förslaget anges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Sammanfattning av propositionens förslag

Inledning

I propositionen föreslås lagändringar som syftar till att genomföra EG-direktiv 2009/44/EG (nedan kallat ”ändringsdirektiv”)¹ om ändring av direktiv 98/26/EG om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (”finalitydirektiv”) och direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet (”säkerhetsdirektiv”), vad gäller sammanlänkade system och kreditfordringar.

Ändringsdirektivets syfte är att anpassa finality- och säkerhetsdirektiven till den utveckling som ägt rum på marknaden och i det europeiska regelverket. Förändringarna innebär främst att finalitydirektivets skydd utvidgas till att omfatta även avveckling mellan samverkande system, och att säkerhetsdirektivets räckvidd utvidgas till att avse även ”kreditfordringar” (dvs. vissa penningfordringar) som säkerhetsobjekt. Dessutom görs flera förenklingar och förtydliganden för att underlätta tillämpningen av direktiven.

Ändringsdirektivet medför att det är nödvändigt att ändra vissa bestämmelser i konkurslagen (1987:672), lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion och lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden. Förutom dessa lagändringar innehåller ändringsdirektivet ett antal ändringar av finalitydirektivet och säkerhetsdirektivet som, enligt regeringen, inte kräver några särskilda åtgärder för införlivande i Sverige.

I propositionen föreslås också vissa andra ändringar än de som är direkt motiverade av ändringsdirektivet. Dessa förslag syftar till att förbättra det nuvarande regelverket med utgångspunkt i synpunkter som framförts av vissa remissinstanser.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/44/EG av den 6 maj 2009 om ändring av direktiv 98/26/EG om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper och direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet, vad gäller sammanlänkade system och kreditfordringar (EUT L 146, 10.6.2009, s. 37, Celex 32009L0044).

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 30 juni 2011.

Varför föreslås lagändringarna?

Under 2006 utvärderade kommissionen finalitydirektivet och säkerhetsdirektivet.² Enligt rapporterna från utvärderingarna visade det sig att direktiven fungerar ganska väl. Däremot kunde det konstateras att det fanns behov av vissa förtydliganden, förenklingar och tillägg. För finalitydirektivet gällde det framför allt det ökade antalet sammanlänknings mellan system som bedömdes kräva förändringar i regelverket. En definition av begreppet samverkande system ansågs nödvändig och ett förtydligande av vilket ansvar en systemoperatör har. Beträffande säkerhetsdirektivet gällde det främst ett behov av att reglera kreditfordringar som en godtagbar typ av säkerhet och frågor om kvittning och banksekretess.

Finalitydirektivet

Syfte och innehåll

Regleringen av handeln med finansiella instrument och valutor är en viktig beståndsdel av den reglering som finns på finansmarknadsområdet. Huvudsyftet med en reglering är att minska rättsliga risker, finansiella risker och operativa risker.

Finalitydirektivet är främst inriktat på att förhindra eller minimera vissa rättsliga risker³ vid avveckling på den finansiella marknaden, nämligen de risker som är förenade med inträffad insolvens hos någon deltagare i ett avvecklingssystem. Det finansiella systemets funktion och stabilitet kräver att överföringsuppdrag avseende betalningar och värdepapper samt s.k. nettningar blir bestående, även i en situation där en deltagare blir insolvent. Genom direktivet förhindras att medlemsstaternas insolvensrättsliga regelssystem får genomslag inom det område som direktivet reglerar, dvs. inom avvecklingssystemet.

Införlivande med svensk rätt

Finalitydirektivet införlivades med svensk rätt genom införande av lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden (AL), ändringar i 8 kap. 7 och 10 §§ konkurslagen samt ändringar i 1 kap. 1 § och 5 kap. 1 och 3 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument (se prop. 1999/2000:18). Lagen och lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2000. AL har därefter ändrats genom SFS 2004:325, 2007:553 och 2009:831.

² Utvärderingsrapport om direktiv 98/26/EG om slutlig avveckling (KOM [2005] 657 slutlig) samt Utvärderingsrapport om direktivet om ställande av finansiell säkerhet (2002/47/EG) (KOM [2006] 833 slutlig).

³ Med rättsliga risker avses insolvensrisker, återgångsrisker (backningsrisker), säkerhetsrisker, lagvalsrisker, regelrisker samt tidsskillnadsrisker (se Ds 2010:12 s. 17 f.).

Finalitydirektivet kan delas in i två grupper. Den första gruppen utgörs av i huvudsak näringsrättsliga bestämmelser. Hit hör reglerna om själva funktionen hos ett avvecklingssystem och vissa regler av i huvudsak administrativ karaktär. Karaktären av dessa direktivbestämmelser (artikel 1, delar av artikel 6 och artikel 10) är sådana att ett införlivande har krävts för att introducera själva företeelsen avvecklingssystem. Det har därför inte varit nödvändigt att skärskåda varje enskild bestämmelse för sig, utan bedömningen har kunnat göras övergripande (se prop. 1999/2000:18 s. 47–56). Den andra gruppen utgörs av civil- och insolvensrättsliga bestämmelser samt bestämmelser om lagval. Överväganden måste här göras av varje direktivbestämmelse och nödvändiga införlivanden bör i möjligaste mån göras generellt. Det innebär att tungt vägande skäl bör krävas för att införa en specialreglering som enbart omfattar avvecklingssystem och deltagande i ett sådant system (se prop. 1999/2000:18 s. 45).

Säkerhetsdirektivet

Syfte och innehåll

Genom säkerhetsdirektivet skapas ett regelverk som ökar säkerheten och förutsebarheten vid hantering av säkerheter inom EU. Det övergripande syftet är att underlätta säkerhetsställande i form av panträtt och säkerhetsöverlåtelser, inklusive s.k. repor, avseende vissa angivna kategorier av säkerhetsobjekt på finansmarknaderna inom EU. Genom dessa regler skapas förutsättningar för integration och kostnadseffektivitet på EU:s finansmarknader. Sådana regler kan också bidra till ökad stabilitet inom det finansiella systemet i EU.

Regelverket ska vara sådant att ställande av säkerhet kan ske snabbt och enkelt utan onödiga formaliteter och kostnader. Säkerhetstagaren ska vidare få en rätt till säkerheten som är hållbar oavsett var säkerheten är lokaliserad. För att kunna utnyttja säkerheten på bästa sätt ska säkerhetstagaren med säkerhetsställarens tillstånd kunna förfoga över säkerheten. Vidare ska säkerhetstagaren ha en möjlighet att snabbt och utan onödiga formaliteter kunna realisera säkerheten. Regelverket ska också tillåta ett utbyte av säkerheten om parterna i en säkerhetstransaktion kommer överens om det. Dessa förfaranden liksom förfarandet att ställa tilläggsäkerheter eller göra en slutavräkning innefattande den ställda säkerheten ska vara skyddade mot vissa insolvensrättsliga regler, i första hand regler som innebär att vissa åtgärder kan ogiltigförklaras eller återvinnas om de vidtagits viss tid före inledandet av ett insolvensförfarande.

Införlivande med svensk rätt

En utgångspunkt vid införandet av säkerhetsdirektivet i Sverige var att regelverket ska tillämpas generellt, om det inte finns starka konkurrerande intressen som bör beaktas (se prop. 2004/05:30 s. 26 och s. 38). Därför konstaterades det att det noga bör övervägas om det krävs en särreglering

med hänvisning till säkerhetens karaktär. Vidare angavs att den civilrättsliga lagstiftningen bör vara neutral i förhållande till olika aktörer. En särlösning för vissa aktörer, t.ex. finansiella sådana, kan riskera att snedvrida konkurrensen mellan olika borgenärer. Det är samma utgångspunkter som gjordes gällande vid införlivandet av finalitydirektivet. Ett flertal av säkerhetsdirektivets bestämmelser har också nära koppling till bestämmelser i finalitydirektivet. Det gäller bestämmelserna om effektiv realisation, slutavräkning och återvinning av tilläggssäkerheter, som i samband med finalitydirektivets införlivande blev föremål för anpassningar i konkurslagen och lagen om handel med finansiella instrument. En avgörande skillnad mellan de båda direktiven är att finalitydirektivet främst är tillämpligt vid avveckling av handel med finansiella instrument, medan säkerhetsdirektivet är tillämpligt vid avtal om finansiellt säkerställande, dvs. när bl.a. finansiella instrument används som säkerhet, oavsett vilket slags transaktion det är fråga om. På så vis kan säkerhetsdirektivet sägas ha ett avsevärt bredare tillämpningsområde (jfr Lagrådets yttrande, prop. 2004/05: 30 s. 118).

Utskottets överväganden

Lagändringar med anledning av moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till de lagändringar som föreslås för att genomföra direktivet om moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter.

Propositionen

Bakgrund och syften

Denna proposition innehåller förslag till lagändringar som syftar till att genomföra ändringsdirektivet i svensk rätt. Därutöver innehåller propositionen förslag till mindre förbättringar i det nuvarande regelverket med utgångspunkt i synpunkter som framförts av vissa remissinstanser.

Vad gäller finalitydirektivet var det främst det ökande antalet sammanlänknings mellan system som bedömdes kräva förändringar i regelverket. Begreppet samverkande system ansågs därför behöva definieras. Dessutom fanns ett behov av att förtydliga systemoperatörens ansvar. Vad gäller säkerhetsdirektivet fanns det främst ett behov av att acceptera kreditfordringar som en godtagbar typ av säkerhet och reglera dessa. I detta ingår även frågor om kvittning och banksekretess.

Ändringar i finalitydirektivet och behovet av införlivandeåtgärder

Ett tillägg görs i lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden (AL) så att det framgår att den gäller för anmälan och godkännande av system för både clearing och avveckling. I samma lag definieras också vad som avses med samverkande system. Av ändringsdirektivet framgår att även kreditmarknadsföretag ska kunna vara deltagare i ett avvecklingssystem. För att införliva detta i svensk lagstiftning görs ett tillägg i lagen att det ska avse företag med tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse. Kreditmarknadsföretag är enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse företag som fått tillstånd att driva finansieringsrörelse enligt den lagen.

Finansinspektionen ska anmäla till Europeiska kommissionen vem som är systemoperatör (administratör) för ett godkänt avvecklingssystem. Även ett kreditmarknadsföretag ska kunna vara systemoperatör.

Viss reglering införs rörande samverkande system. Däremot saknas, enligt regeringen, behov av bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om samverkande system. Några särskilda krav på samverkande system, inklusive tillåtna systemregler, behöver inte uppställas. Detsamma gäller även beträffande regler om tillsyn.

Ändringar i säkerhetsdirektivet och behovet av införlivandeåtgärder

Vid en säkerhetsställares konkurs får vissa penningfordringar omedelbart säljas, eller realiseras genom avräkning, av en borgenär som innehar egendomen som säkerhet, om det sker på ett affärsmässigt rimligt sätt. En gäldenärs rätt enligt 2 kap. 20 § lagen om företagsrekonstruktion att begära att ett avtal ska fullgöras ska inte gälla gentemot en borgenär som innehar vissa penningfordringar som säkerhet. Regeringen anser inte att det för svenskt vidkommande är nödvändigt eller önskvärt att utnyttja möjligheten att göra undantag för konsumentkreditfordringar. Det förhållandet att kreditfordringar har tillkommit som säkerhetsobjekt kräver inte några ändringar i svensk rätt vad avser sakrättsliga moment, konsumentskydd eller banksekretess.

Övergångsbestämmelser och konsekvensutredning

Lagändringarna ska träda i kraft den 30 juni 2011. Vid konkurs eller företagsrekonstruktion som beslutats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

Förslagen i propositionen handlar om de risker av olika slag som är förbundna med verksamheten på den finansiella marknaden. Sådana risker kan hota systemen för överföring av betalningar och värdepapper. I förlängningen kan det innebära ett hot mot nationell och internationell ekonomisk säkerhet och stabilitet. Ändringsdirektivet innebär en vidareutveckling av en befintlig reglering och måste givetvis införlivas. Uppgiften är dock mest av juridisk-teknisk natur, dvs. att se till att åtgärderna begränsas till vad som är nödvändigt och att lösningarna blir förenliga med både den existerande europeiska rättsordningen och den svenska. Alla medborgare är i och för sig beroende av att den finansiella marknaden är säker och effektiv. De som direkt berörs är dock bara en mycket begränsad krets av aktörer på den finansiella marknaden.

Finansutskottets ställningstagande

Enligt utskottet innebär förslagen i den föreliggande propositionen att direktiv 2009/44/EG om ändring av direktiv 98/26/EG om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper ("finalitydirektivet") och direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet ("säkerhetsdirektivet"), vad gäller sammanlänkade system och kreditfordringar genomförs på ett väl avvägt sätt. Utskottet tillstyrker lagförslagen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2010/11:95 Moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
2. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
3. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion,
4. lag om ändring i lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs¹ att 8 kap. 10 § konkurslagen (1987:672) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.**10 §²**

En borgenär som innehar lös egendom med handpanträtt får själv ombesörja att egendomen säljs på auktion. En sådan försäljning får dock inte utan förvaltarens samtycke äga rum tidigare än fyra veckor efter edgångssammanträdet. Borgenären *skall* minst en vecka innan han vidtar åtgärd för egendomens försäljning ge förvaltaren tillfälle att lösa in egendomen. Om det är fråga om ett fartyg eller gods i fartyg eller i luftfartyg eller intecknade reservdelar till luftfartyg, *skall* egendomen säljas exekutivt.

Finansiella instrument och valuta får omedelbart säljas eller realiseras genom avräkning av en borgenär som har egendomen som säkerhet, om det sker på ett affärsmässigt rimligt sätt. Består säkerheten av onoterade aktier i konkursgäldenärens dotterbolag, *skall* borgenären dock först fråga förvaltaren om konkursboet vill lösa in aktierna.

En borgenär som innehar lös egendom med handpanträtt får själv ombesörja att egendomen säljs på auktion. En sådan försäljning får dock inte utan förvaltarens samtycke äga rum tidigare än fyra veckor efter edgångssammanträdet. Borgenären *ska* minst en vecka innan han vidtar åtgärd för egendomens försäljning ge förvaltaren tillfälle att lösa in egendomen. Om det är fråga om ett fartyg eller gods i fartyg eller i luftfartyg eller intecknade reservdelar till luftfartyg, *ska* egendomen säljas exekutivt.

Finansiella instrument och valuta får omedelbart säljas eller realiseras genom avräkning av en borgenär som har egendomen som säkerhet, om det sker på ett affärsmässigt rimligt sätt. *Detsamma gäller fordringar som uppkommit på grund av att ett kreditinstitut, eller ett motsvarande utländskt institut, har beviljat ett penninglån.* Består säkerheten av onoterade aktier i konkursgäldenärens dotterbolag, *ska* borgenären dock först fråga förvaltaren om konkursboet vill

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (EGT L 166, 11.6.1998, s. 45, Celex 31998L0026) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/47/EG av den 6 juni 2002 om ställande av finansiell säkerhet (EGT L 168, 27.6.2002, s. 43, Celex 32002L0047), ändrade genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/44/EG (EUT L 146, 10.6.2009, s. 37, Celex 32009L0044).

² Senaste lydelse 2005:196.

Borgenären *skall* minst tre veckor i förväg underrätta förvaltaren om tid och plats för en auktion som inte hålls i exekutiv ordning.

Har egendomen sålts på annat sätt än exekutivt, *skall* borgenären för förvaltaren redovisa vad som har flutit in.

Vill inte borgenären själv sälja egendomen, får förvaltaren ombesörja försäljningen. En inteckning i luftfartyg eller i reservdelar till luftfartyg som har lämnats som pant av den intecknade egendomens ägare får dock inte säljas av förvaltaren. Han får bara låta sälja den rätt till andel i inteckningen som enligt vad som är särskilt föreskrivet kan tillkomma gäldenären.

lösa in aktierna.

Borgenären *ska* minst tre veckor i förväg underrätta förvaltaren om tid och plats för en auktion som inte hålls i exekutiv ordning.

Har egendomen sålts på annat sätt än exekutivt, *ska* borgenären för förvaltaren redovisa vad som har flutit in.

-
1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2011.
 2. Vid konkurs som beslutats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs¹ att 1 kap. 1 § och 5 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument² ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §³

I denna lag betyder

finansiellt instrument: det som anges i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

överlåtbart värdepapper: det som anges i 1 kap. 4 § första stycket 2 lagen om värdepappersmarknaden,

penningmarknadsinstrument: det som anges i 1 kap. 4 § första stycket 3 lagen om värdepappersmarknaden,

börs: det som anges i 1 kap. 5 § 3 lagen om värdepappersmarknaden och sådant utländskt företag som har tillstånd att driva en reglerad marknad från filial i Sverige,

reglerad marknad: det som anges i 1 kap. 5 § 20 lagen om värdepappersmarknaden,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

anmält avvecklingssystem: det som anges i 2 § lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden,

samverkande system: det som anges i 2 § lagen om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden,

prospektdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG,

prospektdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG⁴, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU⁵,

prospektförfordningen: kommissionens förordning (EG) nr 809/2004 av den 29 april 2004 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG i fråga om informationen i prospekt, utformningen

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (EGT L 166, 11.6.1998, s. 45, Celex 31998L0026), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/44/EG (EUT L 146, 10.6.2009, s. 37, Celex 32009L0044).

² Lagen omtryckt 1992:558.

³ Senaste lydelse 2007:535.

⁴ EUT L 345, 31.12.2003, s. 64 (Celex 32003L0071).

⁵ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

av dessa, införlivande genom hänvisning samt offentliggörande av prospekt och spridning av annonser⁶,

emittent: i fråga om aktier aktiebolaget och i fråga om annat finansiellt instrument utgivaren eller utfärdaren av instrumentet,

aktierelaterat överlåtbart värdepapper:

1. aktie och överlåtbart värdepapper som kan jämföras med aktie, såsom interimbevis, fondaktierätt och teckningsrätt, samt

2. överlåtbart värdepapper, såsom konvertibel där rätten att begära konvertering tillkommer emittenten och teckningsoption, som ger rätt att förvärva sådant värdepapper som avses i 1 genom konvertering eller utövande av annan rättighet som värdepapperet är bärare av, om värdepapperet utfärdats av emittenten av den aktie som rättigheten hänförs till eller av ett bolag som ingår i samma koncern som den emittenten,

kvalificerade investerare:

1. juridiska personer med tillstånd att verka på finansmarknaderna,

2. juridiska personer vars verksamhet uteslutande avser investeringar i överlåtbara värdepapper,

3. stater, delstater, statliga och delstatliga myndigheter, centralbanker och Europeiska centralbanken samt Europeiska investeringsbanken, Internationella valutafonden och andra liknande mellanstatliga eller överstatliga organisationer,

4. juridiska personer som för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppfyllt minst två av följande tre förutsättningar:

a) medeltalet anställda i företaget har uppgått till minst 250,

b) nettovärdet av tillgångarna enligt balansräkningen har överstigit motsvarande 43 miljoner euro, och

c) nettoomsättningen enligt resultaträkningen har överstigit motsvarande 50 miljoner euro, samt

5. andra juridiska personer än de som omfattas av 1–4 och fysiska personer, om de av någon annan stat inom EES betraktas som kvalificerade investerare,

emissionsprogram: ett program för utgivning av icke aktierelaterade överlåtbara värdepapper av likartad sort eller kategori, fortlöpande eller vid upprepade tillfällen under en särskilt angiven emissionsperiod,

offentligt uppköpserbjudande: ett offentligt erbjudande till innehavare av aktier som har getts ut av ett svenskt eller utländskt bolag att överlåta samtliga eller en del av dessa aktier till budgivaren,

budgivare: den som lämnar ett offentligt uppköpserbjudande,

målbolag: bolag till vars aktieägare ett offentligt uppköpserbjudande lämnas, och

öppenhetsdirektivet: Europa-parlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och

öppenhetsdirektivet: Europa-parlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och

⁶ EUT L 186, 18.7.2005, s. 3 (Ceclex 32004R0809).

om ändring av direktiv 2001/34/EG.

om ändring av direktiv 2001/34/EG⁷, *senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU*⁸.

5 kap.

1 §⁹

Ett avtal mellan två parter vid handel med finansiella instrument, med andra liknande rättigheter och åtaganden eller med valuta, om att förpliktelser dem emellan *skall* slutavräknas om en av parterna försätts i konkurs, gäller mot konkursboet och mot borgenärerna i konkursen. Detsamma gäller en avräkning av förpliktelser mellan två eller flera deltagare i ett anmält avvecklingssystem, om avräkningen har skett i enlighet med systemets regler.

Innehåller ett avtal enligt första stycket ett villkor som innebär att en slutavräkning *skall* ske av samtliga utestående förpliktelser för det fall företagsrekonstruktion enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion beslutas för en av parterna gäller villkoret mot gäldenären och de borgenärer vars fordringar omfattas av ett offentligt ackord.

Ett avtal mellan två parter vid handel med finansiella instrument, med andra liknande rättigheter och åtaganden eller med valuta, om att förpliktelser dem emellan *ska* slutavräknas om en av parterna försätts i konkurs, gäller mot konkursboet och mot borgenärerna i konkursen. Detsamma gäller en avräkning av förpliktelser mellan två eller flera deltagare i ett anmält avvecklingssystem *eller ett samverkande system*, om avräkningen har skett i enlighet med systemets regler.

Innehåller ett avtal enligt första stycket ett villkor som innebär att en slutavräkning *ska* ske av samtliga utestående förpliktelser för det fall företagsrekonstruktion enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion beslutas för en av parterna gäller villkoret mot gäldenären och de borgenärer vars fordringar omfattas av ett offentligt ackord.

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2011.

2. Vid konkurs som beslutats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

⁷ EUT L 390, 31.12.2004, s. 38 (Celex 32004L0109).

⁸ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

⁹ Senaste lydelse 1999:1311.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion

Härigenom föreskrivs¹ att 2 kap. 20 § lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

20 §²

Har gäldenärens motpart före beslutet om företagsrekonstruktion fått rätt att häva ett avtal på grund av inträffat eller befarat dröjsmål med betalning eller annan prestation, får motparten efter beslutet inte häva avtalet på grund av dröjsmålet, om gäldenären med rekonstruktörens samtycke inom skälig tid begär att det *skall* fullföljas. Gäldenären *skall* på motpartens begäran inom skälig tid ge besked om avtalet *skall* fullföljas.

Skall ett avtal fullföljas enligt första stycket gäller följande.

1. Är tiden för motpartens fullgörelse inne, *skall* gäldenären på motpartens begäran fullgöra sina motsvarande prestationer eller, om anstånd har medgetts beträffande vissa prestationer, ställa säkerhet för dem.

2. Är tiden för motpartens fullgörelse inte inne, har motparten rätt att erhålla säkerhet för gäldenärens framtida prestationer i den mån det av särskild anledning är nödvändigt för att skydda honom mot förlust.

Om gäldenären inte lämnar besked enligt första stycket andra meningen eller inte fullgör sina skyldigheter enligt andra stycket, får motparten häva avtalet.

Ett avtalsvillkor som inskränker gäldenärens rätt enligt första och andra styckena är ogiltigt.

Om återtagande av vara som överlämnats till gäldenären sedan ansökan gjorts om företagsrekonstruktion finns föreskrifter i 63 § fjärde stycket köplagen (1990:931).

Har gäldenärens motpart före beslutet om företagsrekonstruktion fått rätt att häva ett avtal på grund av inträffat eller befarat dröjsmål med betalning eller annan prestation, får motparten efter beslutet inte häva avtalet på grund av dröjsmålet, om gäldenären med rekonstruktörens samtycke inom skälig tid begär att det *ska* fullföljas. Gäldenären *ska* på motpartens begäran inom skälig tid ge besked om avtalet *ska* fullföljas.

Ska ett avtal fullföljas enligt första stycket gäller följande.

1. Är tiden för motpartens fullgörelse inne, *ska* gäldenären på motpartens begäran fullgöra sina motsvarande prestationer eller, om anstånd har medgetts beträffande vissa prestationer, ställa säkerhet för dem.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/47/EG av den 6 juni 2002 om ställande av finansiell säkerhet (EGT L 168, 27.6.2002, s. 43, Celex 32002L0047), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/44/EG (EUT L 146, 10.6.2009, s. 37, Celex 32009L0044).

² Senaste lydelse 2005:198.

Vad som sägs i denna paragraf gäller inte för anställningsavtal eller för en borgenär som innehar finansiella instrument eller valuta som säkerhet.

Denna paragraf gäller inte för anställningsavtal eller för en borgenär som innehar finansiella instrument, valuta eller sådana fordringar som avses i 8 kap. 10 § andra stycket konkurslagen (1987:672) som säkerhet.

-
1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2011.
 2. Vid företagsrekonstruktion som beslutats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden

Härigenom föreskrivs¹ att 1, 2, 4, 7–9, 13 och 16 §§ lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag gäller för anmälan och godkännande av system för avveckling av förpliktelser att betala eller att leverera finansiella instrument (avvecklingssystem) på finansmarknaden.

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag gäller för anmälan och godkännande av system för *clearing och* avveckling av förpliktelser att betala eller att leverera finansiella instrument (avvecklingssystem) på finansmarknaden.

2 §²

I denna lag avses med

administratör: ett företag som är ansvarigt för verksamheten i ett avvecklingssystem; företaget anses som deltagare i systemet,

anmält avvecklingssystem: ett avvecklingssystem som en stat inom EES har anmält till Europeiska kommissionen eller till Eftas övervakningsmyndighet,

central värdepappersförvarare: ett företag som har auktorisation att kontoföra finansiella instrument i avstämningsregister enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

clearingorganisation: ett företag som har tillstånd att driva clearingverksamhet enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

kollektivt obeståndsförfarande: konkurs, företagsrekonstruktion eller annat därmed jämförbart förfarande.

kollektivt obeståndsförfarande: konkurs, företagsrekonstruktion eller annat därmed jämförbart förfarande,

samverkande system: två eller flera anmälda avvecklingssystem vars administratörer har ingått ett ömsesidigt arrangemang som innebär att överföringsuppdrag verkställs mellan systemen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (EGT L 166, 11.6.1998, s. 45, Celex 398L0026), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/44/EG (EUT L 146, 10.6.2009, s. 37, Celex 32009L0044).

² Senaste lydelse 2007:553.

4 §³

Ett avvecklingssystem *skall* ha en administratör. Ett avvecklingssystem *ska* ha en administratör.

Administratör i ett avvecklingssystem får vara:

1. clearingorganisation,
2. central värdepappersförvarare,
3. företag med tillstånd att driva *bankrörelse* enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, samt
3. företag med tillstånd att driva *bank- eller finansieringsrörelse* enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, samt
4. företag med tillstånd enligt 2 kap. 1 § 1, 2, 4 eller 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

7 §⁴

Ett avvecklingssystem som uppfyller kraven i 5 och 8 §§ samt administreras av ett företag med tillstånd att driva *bankrörelse* enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller tillstånd enligt 2 kap. 1 § 1, 2, 4 eller 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden *skall* endast godkännas om det finns särskilda skäl och systemet tillgodoser de säkerhetskrav som är förenade med verksamheten samt är organiserat på ett sådant sätt att deltagarnas ekonomiska ställning i systemet kan överblickas. Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl *skall* systemets betydelse för den finansiella stabiliteten beaktas.

För godkännande enligt första stycket krävs vidare att administratören redovisar en plan för verksamheten. I planen *skall* de huvudsakliga risker som är förenade med verksamheten beskrivas liksom hur dessa risker *skall* hanteras (riskhanteringsplan).

Ett avvecklingssystem som uppfyller kraven i 5 och 8 §§ samt administreras av ett företag med tillstånd att driva *bank- eller finansieringsrörelse* enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller tillstånd enligt 2 kap. 1 § 1, 2, 4 eller 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden *ska* endast godkännas om det finns särskilda skäl och systemet tillgodoser de säkerhetskrav som är förenade med verksamheten samt är organiserat på ett sådant sätt att deltagarnas ekonomiska ställning i systemet kan överblickas. Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl *ska* systemets betydelse för den finansiella stabiliteten beaktas.

För godkännande enligt första stycket krävs vidare att administratören redovisar en plan för verksamheten. I planen *ska* de huvudsakliga risker som är förenade med verksamheten beskrivas liksom hur dessa risker *ska* hanteras (riskhanteringsplan).

8 §⁵

Deltagare i ett avvecklingssystem får vara:

³ Senaste lydelse 2007:553.

⁴ Senaste lydelse 2007:553.

⁵ Senaste lydelse 2007:553.

1. Riksbanken och andra centralbanker,
 2. Riksgäldskontoret och utländska offentliga institutioner som i sitt hemland driver verksamhet som är jämförbar med kontorets,
 3. clearingorganisationer,
 4. centrala värdepappersförvarare,
 5. företag som har tillstånd att driva *bankrörelse* enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
 5. företag som har tillstånd att driva *bank- eller finansieringsrörelse* enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
 6. företag som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
 7. utländska företag som i hemlandet driver sådan verksamhet som avses i 3–6, samt
 8. annan juridisk person som för egen räkning avvecklar förpliktelser att leverera finansiella instrument i systemet.
- Utländska företag som avses i första stycket 7 *skall* i hemlandet stå under betryggande tillsyn av en myndighet eller något annat behörigt organ.
- Utländska företag som avses i första stycket 7 *ska* i hemlandet stå under betryggande tillsyn av en myndighet eller något annat behörigt organ.

9 §

Finansinspektionen *skall* anmäla godkända avvecklingssystem *och på begäran av Riksbanken avvecklingssystem som drivs av banken till Europeiska kommissionen.*

Finansinspektionen *ska* anmäla godkända avvecklingssystem *till Europeiska kommissionen, liksom vem som är administratör för dem. På begäran av Riksbanken ska inspektionen även anmäla avvecklingssystem som drivs av banken.*

13 §

Även om ett kollektivt obeståndsförfarande har inletts mot en deltagare i ett anmält avvecklingssystem gäller ett överföringsuppdrag mot tredje man, om det har införts i systemet innan beslutet om förfarandet meddelades.

Ett överföringsuppdrag får inte återkallas av en deltagare i ett anmält avvecklingssystem eller av *en* tredje man efter den tidpunkt som anges i de regler som gäller för systemet.

Även om ett kollektivt obeståndsförfarande har inletts mot en deltagare i ett anmält avvecklingssystem gäller ett överföringsuppdrag mot tredje man, om det har införts i systemet *eller i ett samverkande system* innan beslutet om förfarandet meddelades.

Ett överföringsuppdrag får inte återkallas av en deltagare i ett anmält avvecklingssystem eller av tredje man efter den tidpunkt som anges i de regler som gäller för systemet *eller för ett samverkande system.*

16 §⁶

Godkännande av ett avvecklingssystem *skall* återkallas av Finansinspektionen om

1. administratörens tillstånd för clearingverksamhet enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller auktorisation som central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument har återkallats,

2. administratörens tillstånd att driva *bankrörelse* enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller tillstånd enligt 2 kap. 1 § 1, 2, 4 eller 8 lagen om värdepappersmarknaden har återkallats, eller

3. avvecklingssystemet inte längre uppfyller kraven i denna lag.

Finansinspektionen *skall* omedelbart underrätta Europeiska kommissionen samt Eftas övervakningsmyndighet om återkallelsen.

Om det är tillräckligt får inspektionen i de fall som anges i första stycket 3 meddela varning i stället för att återkalla godkännandet.

Godkännande av ett avvecklingssystem *ska* återkallas av Finansinspektionen om

1. administratörens tillstånd att driva *bank- eller finansieringsrörelse* enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller tillstånd enligt 2 kap. 1 § 1, 2, 4 eller 8 lagen om värdepappersmarknaden har återkallats, eller

Finansinspektionen *ska* omedelbart underrätta Europeiska kommissionen samt Eftas övervakningsmyndighet om återkallelsen.

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2011.

2. Vid konkurs som beslutats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

⁶ Senaste lydelse 2007:553.